

נאום על ידי המצבה ברדומסקו 19.3.18

לובה טאובלר, הייתה ילדה בת 4 וחצי כאשר היא רצה ברגליים יחפות בדרך עפר אחרי עגלה ישנה מעץ וצעקה "מאמא! מאמא! מאמא!" ואף אחד לא הקשיב לה. אמא שלה, סוניה ואחיה בן 9 החודשים, נחטפו על ידי איכר פולני, שנכנס לחצר ביתם. למזלם, אבא של לובה שהיה יערן, הגיע על הסוס ושאל "איפה אמא?" לובה הצביעה לכיוון החורשה. אביה דהר לשם וראה את האיכר עם הקלשון מעליהם. הוא הצליח להצילם והכניס את כולם לעגלה. לובה ומשפחתה לא חזרו מעולם לביתם המפואר. הם נאלצו לנוס על נפשם ולנדוד בין יערות כשלגופם סמרטוטים. הם התחבאו במחסנים ואסמים. הפשפשים אכלו אותם, הם היו רעבים וחלו בטיפוס.

לובה נולדה וגרה בביסטריץ' בחבל וולין בפולין, המקום שבו נרצחו ונשחטו הכי הרבה יהודים על ידי איכרים פולנים, שסייעו לנאצים. כל המשפחה של אמה נטבחה והושמדה. 200,000 יהודים נרצחו על ידי פולנים במלחמה הארוכה ההיא, 200,000 מתוך 6 מיליון יהודים אשר נרצחו על ידי הנאצים ועוזריהם.

לא כל הפולנים שיתפו פעולה עם גרמניה הנאצית, היו ביניהם לא מעט חסידי אומות העולם, שהצילו יהודים, הלינו אותם בבתיהם, תוך שהם מסכנים את עצמם ואת משפחותיהם. אולם ראוי להיאמר, כי יותר מדי אזרחים פולנים שיתפו פעולה עם הנאצים והיו שותפים לאפילה שירדה על העולם.

אמי, חיה דוקורסקי לבית טבצ'ניק, שנולדה בפולין לא ידעה טעמה של ילדות. יחד עם הוריה הם נסו על נפשם מפולין הכבושה על ידי הנאצים לרוסיה ואוקראינה בהן נולדו אחיותיה בתום המלחמה חזרה משפחתה לפולין לחפש אחר שאר בני משפחתם הענפה, שכולם נרצחו בשואה על ידי הנאצים ועוזריהם. הזיכרון היחיד שנצרב אצל אמי, הוא כי בתום המלחמה, כאשר הרכבת נעצרה בתחנה, יידו לעברה פולנים אבנים וצעקו להם "יהודים הביתה!". אף כי חלפו מתום המלחמה 73 שנים מסרבת אמי לחזור לבקר בפולין אמי, כמו רבים מניצולי השואה, הקימו לעצמם חיים חדשים והם מבקשים להשאיר את הזיכרון המר של המלחמה הארורה מאחוריהם.

בשם של 6 המיליונים שנרצחו במלחמה על ידי הנאצים ועוזריהם, בשם של 200,000 היהודים שנרצחו במלחמה על ידי אזרחים פולנים, באתי לכאן היום לזכור ולהזכיר, באתי לכאן עם תלמידי קריית החינוך "אורט" קריית ביאליק לא מתוך נקמה אלא דווקא מתוך שאיפה לבנות עתיד טוב יותר, עתיד של מעשים טובים, עתיד של אהבת האדם, עתיד של שלום.

באתי היום לכיכר השילוחים של רדומסקו, גם בשמה של מרים חשצ'באצקי, שהייתה בת 15 בעת שפרצה המלחמה ונאלצה לשהות עם הוריה ואחיה בגטו רדומסקו בין השנים 1939 – 1942. אביה ואחיה של מרים נרצחו על ידי הגרמנים בגטו במהלך האקציה. הם נקברו בקבר האחים בבית הקברות היהודי כאן, ברדומסקו. בערבו של ה-24 באוקטובר 1942 נתפסו מרים ואמה על ידי המשטרה הפולנית לאחר שבמשך שבוע התחבאו בשירותים ואכלו מזון לא מבושל. למחרת הן הוסעו לצינסטוחובה ומאז לא ברור כיצד מצאו את מותן.

באתי לפולין ולעיר רדומסקו, מאחר ואני משוכנע, כי אתם, בני הדור הצעיר, מישׂראל ופולין, מרדומסקו ומקריית ביאליק, לא תאפשרו לשואה נוספת לבוא לעולם. אני מאמין בכם, כי תבנו לנו עולם טוב יותר, עולם של קידמה ומדע, עולם של תרבות ואומנות, עולם של חדשנות ומחקר. עולם של חיים טובים.